

บทที่ 7

สรุป และข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการศึกษา

ประเทศไทยได้ดำเนินการปฏิรูประบบการเงินครั้งสำคัญ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2533 เป็นต้นมา ด้วยเหตุผลที่แนวโน้มเศรษฐกิจโลกจะเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันกันมากขึ้น ทั้งด้านการค้าการลงทุน ซึ่งจะต้องมีการจัดสรรทรัพยากรเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงมีระบบการเงินที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการแข่งขันในเวทีการค้าสากล การดำเนินการก็ยึดหลักการปฏิรูปอย่างค่อยเป็นค่อยไป เน้นการสร้างการแข่งขันในตลาดการเงิน และเสริมสร้างบทบาทของระบบการเงินของประเทศไทยให้มีความพร้อม และมีศักยภาพทางธุรกิจในการให้บริการในระดับสากล เพื่อพัฒนาไปสู่ระบบการเงินสากล ซึ่งในแผนการปฏิรูปทางการเงินของไทยนั้นมีมาตรการผ่อนคลายนโยบายด้านอัตราดอกเบี้ย การควบคุมปริวรรต การบริหารสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน และการขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินอยู่ด้วย ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมการบริโภคภาคเอกชนของประเทศไทยตั้งแต่ ปี พ.ศ.2513-2544 เพื่อดูว่าการที่มีมาตรการผ่อนคลายนโยบายด้านต่างๆข้างต้นนั้นจะมีผลกระทบต่อการบริโภคภาคเอกชนของประเทศไทยอย่างไร

จากการศึกษาความสัมพันธ์ในระยะยาว (co-integration) พบว่า การบริโภคภาคเอกชนมีความสัมพันธ์ในระยะยาวกับรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง (Y) ในทิศทางเดียวกัน กับระดับราคาสินค้า (P) ในทิศทางตรงกันข้าม และในการศึกษานี้ได้ใช้วิธีประมาณการปรับตัวในระยะสั้นของแบบจำลองอีกวิธีหนึ่งคือวิธี the Generalized Method of Moments (GMM) เพื่อดูว่าวิธีการทั้งสองระหว่างวิธี Ordinary Least Square (OLS) และวิธี the Generalized Method of Moments (GMM) นั้นจะให้ผลเป็นอย่างไร พบว่า ผลของการศึกษาวิธี Ordinary Least Square (OLS) รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง (Y) และค่าขนาดของการปรับตัว เท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนวิธี the Generalized Method of Moments (GMM) พบว่า รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง (Y) การมีการผ่อนคลายนโยบายด้านทางการเงิน (DUM) และค่าขนาดของการปรับตัว มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งค่า speed of adjustment หรือการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาวเมื่อเกิดภาวะใดๆ ที่ทำให้การบริโภคในระยะ

ยาวออกจากคลุภาพนั้น การประมาณด้วยวิธี Ordinary Least Square (OLS) มีขนาดในการปรับตัวเข้าสู่คลุภาพระยะยาวเล็กกว่าการประมาณด้วยวิธี GMM (ค่าขนาดของการปรับตัว ของวิธี OLS เท่ากับ -0.4421 และ ค่าขนาดของการปรับตัว ของวิธี GMM เท่ากับ -0.73)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้าที่หนึ่งได้ว่า ในระยะยาวระดับรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง และระดับราคาสินค้าที่แท้จริงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบริโภคที่แท้จริงโดยปัจจัยอื่นๆ ไม่มีอิทธิพลอย่างชัดเจน และการผ่อนคลายข้อจำกัดทางการเงินมีผลต่อการบริโภคที่แท้จริงในระยะสั้นเท่านั้น ดังนั้นการใช้มาตรการการผ่อนคลายข้อจำกัดทางการเงิน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการกระตุ้นการบริโภคภาคเอกชนนั้นควรกระทำในระยะสั้น แต่ในระยะยาวควรเน้นที่รายได้ และระดับราคาสินค้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการกระตุ้นการบริโภคภาคเอกชน

ส่วนที่สอง เป็นส่วนที่ใช้แบบจำลองการบริโภคที่ไม่เชิงเส้น หรือแบบจำลอง Euler Equation ของอรรถประโยชน์ของการบริโภคในคาบปัจจุบันและอนาคต กับผลตอบแทนที่เป็นอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ซึ่งได้ทำการแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงก่อนการผ่อนคลายทางการเงิน พ.ศ. 2503 - 2532 และช่วงหลังการผ่อนคลายทางการเงิน พ.ศ. 2533 - 2544 พบว่า ช่วงก่อน และหลังการผ่อนคลายทางการเงินเมื่อพิจารณาการบริโภคในอนาคตมาใช้ในปัจจุบัน ทำให้ความพอใจส่วนเพิ่มในปัจจุบันเพิ่มขึ้น และความพอใจส่วนเพิ่มในอนาคตลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ในช่วงหลังการผ่อนคลายการควบคุมทางการเงิน มีค่าที่มากกว่าช่วงก่อนการผ่อนคลายการควบคุมทางการเงิน เพราะเมื่อมีมาตรการผ่อนคลายข้อจำกัดทางการเงิน ซึ่งได้แก่ การผ่อนคลายข้อจำกัดต่างๆ ทางด้านอัตราดอกเบี้ย การควบคุมปริวรรต การบริหารสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน และการขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินจึงเป็นสิ่งจูงใจให้มีการใช้จ่ายในการบริโภคช่วงหลังการผ่อนคลายข้อจำกัดทางการเงินเพิ่มขึ้น

สำหรับผลของสัมประสิทธิ์แห่งการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงสัมพัทธ์พบว่า ในช่วงหลังการผ่อนคลายทางการเงินเท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากช่วงก่อนการผ่อนคลายข้อจำกัดทางการเงินเป็นช่วงที่ยังไม่มีการยกเลิกเพดานอัตราดอกเบี้ย ผู้บริโภคก็ไม่ได้รับผลกระทบจากอัตราดอกเบี้ย แต่เมื่อมีการประกาศยกเลิกการกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยทำให้เกิดความไม่แน่นอนในอัตราดอกเบี้ยเกิดขึ้น ผู้บริโภคในช่วงหลังการผ่อนคลายข้อจำกัดทางการเงินมีความต้องการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงโดยต้องการผลตอบแทนจากการฝากเงิน หรือการลงทุนที่สูงขึ้น เพื่อชดเชยกับความเสี่ยงที่ได้รับ

7.2 ข้อเสนอแนะ

มาตรการการผ่อนคลายการควบคุมทางการเงินนั้นเป็นการกระตุ้นการบริโภคของภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนภายในประเทศมากขึ้น ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า มาตรการการผ่อนคลายข้อจำกัดทางการเงินมีผลต่อการบริโภคในระยะสั้น ดังนั้นเมื่อเกิดภาวะวิกฤติ หรือรัฐบาลต้องการกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศการใช้มาตรการการผ่อนคลายข้อจำกัดทางการเงินก็ควรกระทำในระยะสั้นเท่านั้น ส่วนการกระตุ้นการบริโภคในระยะยาวนั้นรัฐบาลควรเน้นทางด้านรายได้ของประชาชน เช่น ถ้ารัฐบาลต้องการที่จะชะลอการใช้จ่ายของประชาชนก็ควรลดรายได้ของประชาชนลง เป็นต้น และอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการบริโภคในระยะยาวคือ ระดับราคาสินค้าภายในประเทศ โดยที่รัฐบาลสามารถใช้การควบคุมราคาสินค้าในการกำหนดการบริโภคของประชาชน ตัวอย่างเช่น ถ้ารัฐบาลต้องการให้มีการใช้จ่ายในการบริโภคก็ควรควบคุมราคาสินค้านั้นไม่ให้สูงมากเกินไป เป็นต้น

สำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไปจากผลการศึกษาในส่วนที่หนึ่ง ในขั้นตอนของการหาการปรับตัวในระยะสั้นได้ใช้สองวิธี คือ วิธี Ordinary Least Square (OLS) และ วิธี the Generalize Moment Method (GMM) นั้นควรทำการหาวิธีการมาทดสอบความมีประสิทธิภาพของวิธีการ เช่น Chow test ในการเลือกว่าวิธีใดดีกว่ากัน สำหรับผลการศึกษาในส่วนที่สองได้ทำการศึกษาโดยใช้แบบจำลองไม่เชิงเส้นนั้น ทำการแบ่งการศึกษาออกเป็นสองช่วง ซึ่งการแบ่งการศึกษาออกเป็นสองช่วงจะไม่สามารถเปรียบเทียบช่วงทั้งสองได้อย่างแม่นยำ ควรใส่ตัวแปรหุ่น (dummy variable) เพื่อให้สามารถอ่านค่าได้จากแบบจำลองเพียงแบบจำลองเดียว